

**ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA
K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU
MESTA SPIŠSKÁ NOVÁ VES ZA ROK 2023**

V zmysle § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Spišská Nová Ves za rok 2023 (ďalej len "odborné stanovisko").

Odborné stanovisko som spracoval na základe návrhu záverečného účtu mesta Spišská Nová Ves za rok 2023 (ďalej len „návrh záverečného účtu“).

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Návrh záverečného účtu je predložený na rokovanie zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna rozpočtového roka.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

3. Dodržanie povinnosti auditu

Mesto Spišská Nová Ves (ďalej len „samospráva“ alebo „mesto“) si splnilo povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dalo si overiť účtovnú závierku auditorom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií (ďalej len PO),
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
- g) hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta.

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Rozpočet bol spracovaný na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie a súčasne bol spracovaný aj rozpočet výdavkov podľa programov mesta v súlade s § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

B. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Samospráva pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovala podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení boli súhrnne spracované do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo finančne usporiadané rozpočtové hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a právnickým osobám, ktorým boli poskytnuté prostriedky z rozpočtu. Ďalej boli usporiadané finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Samospráva zostavila rozpočet na rok 2023 v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet mesta na rok 2023 bol zostavený a schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet a kapitálový rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a rozdiel vo finančných operáciách ako schodkový.

Prehľad schváleného rozpočtu a vykonaných rozpočtových zmien v roku 2023

Štruktúra rozpočtu	Schválený rozpočet 2023 v €	Zmeny rozpočtu v €						Upravený rozpočet 2023 v €
		1. zmena	2. zmena	3. zmena	4. zmena	ŠR, EÚ, dary	Spolu rozp. opatrenia	
Bežné príjmy	40 244 448	1 553 805	352 497	0	-169 756	3 800 213	5 536 759	45 781 207
Bežné výdavky	39 909 674	941 517	603 096	0	-182 942	4 362 247	5 723 918	45 633 592
Hospodárenie bežného rozpočtu	334 774	612 288	-250 599	0	13 186	-562 034	-187 159	147 615
Kapitálové príjmy	1 580 000	-1 072 360	573 114	0	0	1 346 672	847 426	2 427 426
Kapitálové výdavky	959 274	888 133	322 515	0	11 600	1 488 876	2 711 124	3 670 398
Hospodárenie kapitálového rozpočtu	620 726	-1 960 493	250 599	0	-11 600	-142 204	-1 863 698	-1 242 972
Príjmové finančné operácie	230 371	1 348 205	0	0	0	704 238	2 052 443	2 282 814
Výdavkové finančné operácie	1 185 871	0	0	0	1 586	0	1 586	1 187 457
Výsledok finančných operácií	-955 500	1 348 205	0	0	-1 586	704 238	2 050 857	1 095 357
Celkom príjmy	42 054 819	1 829 650	925 611	0	-169 756	5 851 123	8 436 628	50 491 447
Celkom výdavky	42 054 819	1 829 650	925 611	0	-169 756	5 851 123	8 436 628	50 491 447

Poslanci MsZ schválili rozpočet mesta pre rok 2023 dňa 15. decembra 2022 uznesením číslo 21/2022. Zmeny rozpočtu boli počas rozpočtového roka vykonávané rozpočtovými opatreniami v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2023 zmenený takto:

- prvá zmena schválená dňa 27. apríla 2023, č. uznesenia 89/2022
- druhá zmena schválená dňa 11. októbra 2023, č. uznesenia 207/2023
- tretia zmena schválená dňa 22. novembra 2023, č. uznesenia 255/2023
- štvrtá zmena schválená dňa 14. decembra 2023, č. uznesenia 268/2023.

Primátorom mesta boli schválené v zmysle Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta č. 2/2019, § 12, § 22 rozpočtové opatrenia takto:

- zapojenie finančných prostriedkov ŠR, EÚ, dary v rozpočte mesta (počet 261) v sume 5 851 tis. eur,
- zapojenie finančných prostriedkov ŠR, EÚ, dary v rozpočtoch rozpočtových organizácií (ďalej len RO) znamenalo zníženie príjmov a výdavkov o čiastku 45 tis. eur,
- presuny rozpočtových prostriedkov (počet 206) v sume 871 tis. eur.

1.1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE V ROKU 2023

Hospodárenie samosprávy dokumentuje nasledovná tabuľka v eurách:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet:			
Príjmy	40 244 488	45 781 207	45 104 593,23
Výdavky	39 909 674	45 633 592	42 303 914,68
Prebytok bežného rozpočtu	334 774	147 615	2 800 678,55
Kapitálový rozpočet:			
Príjmy	1 580 000	2 427 426	2 753 873,22
Výdavky	959 274	3 670 398	3 024 244,37
Prebytok/schodok kapitál. rozpočtu	620 726	- 1 242 972	- 270 371,15
Prebytok rozpočtu (BR + KR)	-	-	2 530 307,40
Finančné operácie:			
Príjmové finančné operácie	230 371	2 282 814	2 166 611,46
Výdavkové finančné operácie	1 185 871	1 187 457	1 331 283,20
Rozdiel vo finančných operáciách	- 955 500	1 095 357	835 328,26
Spolu príjmy	42 054 819	50 491 447	50 025 077,91
Spolu výdavky	42 054 819	50 491 447	46 659 442,25

Z analýzy rozpočtovania a hospodárenia je zrejmé, že samospráva hospodárila s prebytkom. Výsledok hospodárenia bol zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a je výsledkom dosiahnutým odpočítaním bežných a kapitálových výdavkov od bežných a kapitálových príjmov v roku 2023. Výsledkom hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu je prebytok vo výške 2 530 tis. eur, po odpočítaní nevyčerpaných účelových finančných prostriedkov 1 265 tis. eur a pripočítaní výsledku finančných operácií 639 878,26 eur (po odpočítaní prijatých zábezpek 195 450 eur) je výsledkom suma **1 905 634,89 eur**.

1.2. PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy, nedaňové príjmy a kapitálového rozpočtu, najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy. Kapitálové príjmy boli tvorené aj dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty EÚ.

Bežné príjmy mesta v roku 2023 tvorili:

- daňové príjmy v sume 22 221 tis. eur
- nedaňové príjmy v sume 3 076 tis. eur,
- granty a transfery v sume 16 937 tis. eur,
- príjmy RO, ich hodnota dosiahla sumu 2 869 tis. eur.

Plnenie bežných príjmov v roku 2023

Bežné príjmy	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočné plnenie 2023	% plnenia bežných príjmov
Mesto Spišská Nová Ves	37 063 868	42 637 543	42 235 128,42	99,06
Rozpočtové organizácie	3 180 580	3 143 664	2 869 464,81	91,28
S p o l u :	40 244 448	45 781 207	45 104 593,23	98,52

Porovnanie bežných príjmov v rokoch 2022 - 2023 v €

Bežné príjmy	Skutočné plnenie 2022	Skutočné plnenie 2023	Rozdiel
Mesto Spišská Nová Ves	36 643 206,02	42 235 128,42	5 591 922,4
Rozpočtové organizácie	4 134 496,85	2 869 464,81	-1 265 032,04
Spolu	40 777 702,87	45 104 593,23	4 326 890,36

Bežné príjmy mesta a RO naplnili upravený rozpočet na 98,52 % v sume 45 105 tis. eur, oproti roku 2022 boli vyššie o 4 327 tis. eur, z toho bežné príjmy mesta sa zvýšili o 5 592 tis. eur. RO získali menej vlastných príjmov ako v roku 2022, pokles predstavoval 1 265 tis. eur (rok 2022 zahŕňal aj jednorazové mimoriadne príjmy, vyplatené poisťné plnenie).

1.2.1.1. Daňové príjmy

Druh daňových príjmov	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočné plnenie 2023	% plnenia daňových príjmov	Podiel na celkových bežných
Podiel na dani z príjmov FO	17 860 384	18 116 669	18 067 977,72	99,73	42,78
Dane z nehnuteľností	2 315 300	2 396 300	2 377 231,44	99,20	5,63
Dane za špecifické služby	2 015 700	2 058 150	1 773 696,34	86,18	4,20
Dane z povol. na výkon čin., ostatné	2 125	2 125	2 178,24	102,51	0,01
S p o l u :	22 193 509	22 573 244	22 221 083,74	98,44	52,61

Porovnanie daňových príjmov v rokoch 2022 - 2023 v €

Druh daňových príjmov	Skutočné plnenie 2022	Skutočné plnenie 2023	Rozdiel
Podiel na dani z príjmov FO	17 436 757	18 067 978	631 221
Dane z nehnuteľností	2 062 858	2 377 231	314 373
Dane za špecifické služby a iné	1 358 992	1 775 875	416 883
Spolu	20 858 607	22 221 084	1 362 477

Daňové príjmy mesta naplnili upravený rozpočet na 98,44 % v sume 22 221 tis. eur. Na bežných príjmoch mesta sa daňové príjmy podieľali vo výške 52,61 %. Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. **podielová daň** zo štátneho rozpočtu. Podielová daň poukazovaná samosprávam v zmysle nariadenia vlády o prerozdelení výnosu dane z príjmov fyzických osôb. Dodatočný výpadok dane z dôvodu legislatívnych zmien bol čiastočne kompenzovaný poukázaním podielu na dani z príjmov právnických osôb. Mesto v apríli 2023 získalo v rámci tejto kompenzácie 1 529 tis. eur. Schválený rozpočet príjmov z podielovej dane pre rok 2023 vo výške 17 860 tis. eur bol v priebehu roka upravený na sumu 18 117 tis. eur. Skutočný výnos bol 18 068 tis. eur, z toho 105 tis. eur bol doplatok z predchádzajúceho roka, upravený rozpočet bol naplnený na 99,73 %. Príjem z podielovej dane tvoril 81,3 % všetkých daňových príjmov mesta, na jedného obyvateľa pripadalo 517,22 eur z podielovej dane, čo je oproti roku 2022 viac o 21,52 eur. Skutočný príjem z podielových daní bol oproti roku 2022 vyšší o 631 tis. eur. Príjmy z **daní z nehnuteľností** boli v roku 2023 vo výške **2 377 tis. eur**, čo bolo o 314 tis. eur viac ako v roku 2022, keďže došlo k zvýšeniu sadzieb u všetkých druhov daní. Najvýraznejšie rástli príjmy z daní zo stavieb a to o 224 tis. eur. Dane z nehnuteľností tvoria 5,6 % bežných príjmov, na daňových príjmoch mesta sa podieľajú 10,7 % -mi.

Rozpočet **daní za špecifické služby** bol v roku 2023 schválený na úrovni 2 016 tis. eur, v priebehu roka sa zvýšil na 2 058 tis. eur. Skutočné príjmy boli vo výške 1 776 tis. eur, z toho **poplatok za komunálny odpad** predstavoval sumu 1 472 tis. eur a poplatok za užívanie verejného priestranstva (Spišský trh, Vianočný trh) 228 tis. eur. Príjmy naplnili upravený rozpočet na 86,18 %. Oproti roku 2022 sa jednalo o **nárast** o 417 tis. eur. Pre rok 2023 sa VZN zvýšili sadzby poplatku za zber a odvoz komunálneho odpadu pre fyzické osoby (z 23,91 eur na 32,85 eur za osobu/rok) aj právnické osoby. Príjem z poplatku za komunálny odpad bol v roku 2023 vyšší o 369 tis. eur oproti roku 2022 a za užívanie verejného priestranstva o 37 tis. eur. Dane za špecifické služby tvoria 8 % daňových príjmov mesta, na bežných príjmoch sa podieľajú 4,2 % -mi.

V prípade vývoja plnenia výnosu z poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v porovnaní s minulým obdobím samospráva z dosahovaných výnosov z poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v roku 2023 **nepokryla náklady** odpadového hospodárstva, vyfinancovanie tohto rozdielu (211 tis. eur)tak zvýšilo nároky na výdavkovú časť rozpočtu mesta. Aj z tohto dôvodu bol na rok 2024 **navýšený** poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady (pre fyzické osoby z 32,85 eur na 49,37 eur za osobu/rok).

1.2.1.2. Nedaňové príjmy

Zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov. Pre rok 2023 bol schválený rozpočet na úrovni 2 499 tis. eur, v priebehu roka sa zvýšil na 3 070 tis. eur. Upravený rozpočet sa naplnil na viac ako 100 %. Nedaňové príjmy v objeme 3 077 tis. eur sa podieľajú na bežných príjmoch mesta 7,29 % -mi.

Nedaňové príjmy v roku 2023 bežné	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočné plnenie 2023	% plnenia nedaňových príjmov	Podiel na celkových bežných príjmoch v % *
dividendy a odvod zo zisku	10 000	326 227	326 227,11	100,00	0,77
príjmy z vlastníctva - prenájom	1 258 145	1 271 576	1 261 138,93	99,18	2,99
administrat. poplatky - správne poplatky	120 000	130 000	121 007,58	93,08	0,29
pokuty, penále a iné sankcie	15 000	15 000	17 762,90	118,42	0,04
poplatky a platby za predaj služieb	944 153	1 065 462	1 082 261,04	101,58	2,56
znečistenie ovzdušia	11 000	11 320	11 676,47	103,15	0,03
iné nedaňové príjmy	140 226	250 694	256 853,37	102,46	0,61
S p o l u :	2 498 524	3 070 279	3 076 927,40	100,22	7,29

Vyšší príjem bol zaznamenaný u príjmov z dividend a odvode zo zisku (**nárast** oproti roku 2022 o 252 tis. eur) a to od EMOBEL, a. s. 250 tis. eur (100 % podiel na základnom imaní), Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s. 17 tis. eur (10,47 % podiel) a Brantner Nova, s. r. o. 59 tis. eur (8 % podiel). Upravený rozpočet príjmov z vlastníctva - prenájmu bol naplnený na 99,18 % v sume 1 261 tis. eur. Príjmy z prenajatých pozemkov vo výške 185 tis. eur naplnili rozpočet na 105,6 %. Z toho prenájom lesných pozemkov, ktoré užíva obchodná spoločnosť Lesy mesta Spišská Nová Ves, s. r. o. bol vo výške 77 tis. eur. Príjem z nájomného za tepelné hospodárstvo, ktoré užíva obchodná spoločnosť EMKOBEL, s. r. o. dosiahol čiastku 440 tis. eur. Prenájom hrobových miest bol vo výške 47 tis. eur. Z prenajatých bytov bol príjem 127 tis. eur. Formou osobitného príjemcu získalo mesto nájomné za byty vo výške 28 tis. eur.

Príjem z prenájmu priestorov v priemyselnom parku dosiahol čiastku 46 tis. eur, v Multicentre 2 tis. eur, v podnikateľskom inkubátore 23 tis. eur a v priemyselnej zóne Podskala 9 tis. eur.

Na posilnenie príjmovej časti rozpočtu je potrebné venovať zvýšenú pozornosť efektívnemu využívaniu majetku mesta vhodného na prenájom.

1.2.1.3. Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektora verejnej správy, ako príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, v oblasti školstva, na matričnú činnosť, stavebný úrad, školský úrad, ŠFRB, register obyvateľov, ochranu životného prostredia, na odpadové hospodárstvo, na výdavky zariadení v oblasti sociálnych služieb, na rodinné prídavky, na školské pomôcky, stravovanie a školské potreby pre deti a na projekty zvýšenia zamestnanosti, zo samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie.

Schválený rozpočet pre rok 2023: 12 401 835,00 eur

Upravený rozpočet pre rok 2023: 17 172 816,00 eur

Skutočný príjem v roku 2023: 17 099 437,45 eur

Plnenie k upravenému rozpočtu: 99,57 %

V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch s uvedením poskytovateľa, účelu a poskytnutej sumy. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie preneseného výkonu štátnej správy v školstve.

Samospráve boli poskytnuté transfery vo výške 17 099 tis. eur, ich výška v porovnaní s minulým rokom (13 379 tis. eur) vzrástla o 3 721 tis. eur.

1.2.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Kapitálové príjmy mesta v roku 2023 tvorili:

- príjmy z kapitálových transferov a grantov mesta v sume 1 305 tis. eur,
- príjmy z kapitálových grantov a transferov RO v sume 41 tis. eur,
- príjmy z predaja budov v sume 150 tis. eur,
- príjmy z predaja bytov v sume 3 tis. eur,
- príjmy z predaja pozemkov v sume 1 254 tis. eur.

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja pozemkov, budov a bytov) vo výške 1 580 tis. eur sa v priebehu roka 2023 upravoval (znižoval) podľa získaných príjmov z predajov majetku mesta a to na úroveň 1 081 tis. eur.

Z predaja pozemkov bol dosiahnutý príjem vo výške 1 254 tis. eur a upravený rozpočet bol naplnený na 238,30 %. Kúpna cena pozemkov v sume 915 tis. eur bola zo strany Železníc SR uhradená už v roku 2023, s uvedeným príjmom sa počítalo až pre rok 2024. Oproti roku 2022 sa príjem z kapitálových transferov znížil o 283 tis. eur.

1.3. ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

1.3.1. Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Bežné výdavky	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočné čerpanie výdavkov 2023	% čerpania bežných výdavkov
Rozpočtové organizácie	23 430 525	26 023 909	24 726 540,86	95,01
Mesto Spišská Nová Ves	16 479 149	19 609 683	17 577 373,82	89,64
S p o l u :	39 909 674	45 633 592	42 303 914,68	92,70

Z celkových výdavkov mesta a RO tvorili v roku 2023 bežné výdavky 90,6 % v sume 42 304 tis. eur. Bežné výdavky mesta a RO sa oproti roku 2022 **zvýšili o 3 954 tis. eur** (10 %), z toho mesto čerpalo o 1 122 tis. eur viac, RO **školstva** o 2 959 tis. eur viac. Domov dôchodcov použil o 126 tis. eur menej výdavkov ako v roku 2022. Bežné výdavky mesta vyčerpali z upraveného rozpočtu 90 %, RO školstva 95 % a domov dôchodcov 96 %.

Čerpanie bežných výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie v roku 2023

Kategória 610 - mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania: mzdové výdavky boli vo výške 3 169 tis. eur, čím sa z upraveného rozpočtu vyčerpalo 95 %. **Nárast** oproti roku 2022 bol vo výške 107 tis. eur a bol spôsobený legislatívnymi zmenami.

Kategória 620 - poisťné a príspevkov do poisťovní: z upraveného rozpočtu sa vyčerpalo 1 191 tis. eur, čo je čerpanie na 93 %. Oproti roku 2022 sa odvody **zvýšili** o 56 tis. eur, nárast súvisí s nárastom miezd.

Kategória 630 - tovary a služby: vyčerpalo sa 7 258 tis. eur, čerpanie 82,7 % rozpočtu, oproti roku 2022 došlo k **poklesu** výdavkov o 32 tis. eur, z toho napr.:

Ekonomická klasifikácia	Čerpanie v roku 2022	Čerpanie v roku 2023	Rozdiel
-------------------------	----------------------	----------------------	---------

632001 energie (elektrina, para, plyn)	643 992,04	800 099,69	156 107,65
632002 vodné, stočné	239 873,80	271 126,29	31 252,49
632003 poštové služby	63 148,21	63 801,50	653,29
spolu 632 - energie, voda, komunikácie	1 147 035,28	1 349 474,47	202 439,19
spolu 633 - materiál	245 355,63	214 660,32	-30 695,31
spolu 634 - dopravné	75 835,07	89 946,41	14 111,34
spolu 635 - štandardná a rutinná údržba	1 453 434,28	1 260 084,55	- 193 349,73
spolu 636 - prenájom	28 298,36	28 458,72	160,36
spolu 637 - služby	4 334 179,55	4 308 047,72	- 26 131,83
spolu 630 – tovary a služby	7 284 138,17	7 250 672,19	-33 465,98

Kategória 640 - bežné transfery: na transferové platby bolo použitých 5 805 tis. eur, čo je oproti roku 2022 **nárast o 870 tis. eur.** Z upraveného rozpočtu sa vyčerpalo 96 %. Transfery sa poskytli PO v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, na verejnoprospešné služby, vykrytie straty pri prevádzke mestskej autobusovej dopravy, na zabezpečenie opatrovateľskej služby a na sociálne dávky.

PO mesta:

Správe telovýchovných zariadení mesto poskytlo transfery vo výške 2 047 tis. eur, oproti roku 2022 (1 792 tis. eur) je to viac o 256 tis. eur.

Mestskému kultúrnemu centru mesto poskytlo transfery vo výške 512 tis. eur, oproti roku 2022 (343 tis. eur) je to zvýšenie o 170 tis. eur.

Zoologickej záhrade mesto poskytlo transfery vo výške 108 tis. eur, oproti roku 2022 (92 tis. eur) je to zvýšenie o 16 tis. eur.

Mestská verejná doprava:

Pri poskytovaní služieb vo verejnom záujme v mestskej verejnej doprave sa poskytli finančné prostriedky vo výške 851 tis. eur, nedoplatok za rok 2022 bol vo výške 30 tis. eur. V porovnaní s rokom 2022 (824 tis. eur a preplatkom za rok 2021 vo výške 89 tis. eur) viac o 27 tis. eur.

Na podporu **všeobecne prospešného účelu**, a to v zmysle VZN o poskytovaní dotácií, boli poskytnuté transfery vo výške 369 tis. eur.

V oblasti školstva sa na činnosť MŠ, ŠK, ŠJ, CVČ, ktoré sú zriadené na území mesta inými právnickými osobami v roku 2023 vynaložilo 928 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2022 (834 tis. eur) nárast o 94 tis. eur.

Na sociálne dávky a dávky v hmotnej núdzi bolo vyplatených 155 tis. eur, na stravovanie žiakov Spojenej školy sa cez mesto poskytlo 28 tis. eur, na školské pomôcky žiakom Spojenej školy 2 tis. eur.

Na zabezpečenie opatrovateľskej služby cez jednotlivých poskytovateľov (napr. SKCH, Arella, Slnčný domov) bolo poskytnutých sa prispelo čiastkou 236 tis. eur.

Kategória 650 - na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom bolo z rozpočtu mesta uhradených 155 tis. eur, čo je oproti roku 2022 **viac** o 120 tis. eur.

Čerpanie bežných výdavkov podľa funkčnej klasifikácie v roku 2023

Funkčná klasifikácia	Čerpanie v roku 2022	Čerpanie v roku 2023	Rozdiel
1. Všeobecné verejné služby	4 371 259,11	5 047 048,85	675 789,74
2. Obrana	7 971,51	7 000,07	- 971,44
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	857 589,68	932 113,73	74 524,05
4. Ekonomická oblasť	1 506 973,90	1 660 596,44	153 622,54
5. Ochrana životného prostredia	2 338 427,39	2 570 027,86	231 600,47
6. Bývanie a občianska vybavenosť	1 677 535,91	1 753 546,26	76 010,35
7. Zdravotníctvo	0	0	0

8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	3 105 044,51	3 141 160,88	36 116,37
9. Vzdelávanie	19 758 390,65	22 294 842,43	2 536 451,78
10. Sociálne zabezpečenie	4 726 411,50	4 897 578,16	171 166,66
Spolu	38 349 604,16	42 303 914,68	3 954 310,52

Najviac bežných výdavkov bolo smerovaných do vzdelávania, všeobecných verejných služieb, sociálneho zabezpečenia.

1.3.2. Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky	Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutočné čerpanie 2023	Čerpanie v %
Rozpočtové organizácie	36 300	653 110	554 108,93	84,84
Mesto	922 974	3 017 288	2 470 135,44	81,87
S p o l u :	959 274	3 670 398	3 024 244,37	82,40

Kapitálové výdavky sa v roku 2023 čerpali vo výške 3 024 tis. eur, čo je oproti roku 2022 **menej o 4 217 tis. eur**. Najviac mesto vynaložilo na rekonštrukciu stavieb, realizáciu nových stavieb a na projektovú dokumentáciu. Kapitálové transfery pre PO boli vo výške 205 tis. eur, z toho pre STEZ 184 tis. eur a MKC 21 tis. eur.

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie v roku 2023

Čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu. K vlastným zdrojom v priebehu rozpočtového roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu a po skončení rozpočtového roka vytvorené vlastné zdroje v peňažných fondoch.

Ekonomická klasifikácia	Čerpanie v roku 2022	Čerpanie v roku 2023	Rozdiel
711 - Nákup pozemkov a nehmotných aktív	138 350,69	32 544,73	-105 805,96
713 - Nákup strojov, prístrojov, zariadení	28 423,29	26 790,47	-1 632,82
716 - Prípravná a projektová dokumentácia	275 208,16	191 647,83	-83 560,33
717 - Realizácia stavieb a ich technického zhod.	5 579 030,73	2 003 035,94	-3 575 994,79
718 - Rekonštrukcia a modernizácia	0,00	4 128,00	4 128,00
719 - Ostatné kapitálové výdavky	112 179,00	7 189,09	-104 989,91
721 - Transfery v rámci verejnej správy	287 659,03	204 799,38	-82 859,65
Spolu	6 420 850,9	2 470 135,44	-3 950 715,46

Z RO použil **Domov dôchodcov** kapitálové výdavky vo výške 314 tis. eur na rekonštrukciu strechy budovy po požiar, únikovú cestu vrátane odvetrávania, prípojku vody, ohrev vody a reguláciu, zdviháky pre imobilných klientov a vybavenie do kuchyne. V školstve sa použili kapitálové výdavky vo výške 241 tis. eur, napr. v **ZŠ Z. Nejedlého** 142 tis. eur na rekonštrukciu bazéna, v **ZŠ Ing. O. Kožucha** 58 tis. eur na projektovú dokumentáciu, inštaláciu fotovoltiky, tepelného čerpadla a vybavenia školskej jedálne, v **ZŠ Komenského** 20 tis. eur na projektovú dokumentáciu fotovoltika a rekonštrukciu strechy a vybavenia školskej jedálne, v **SŠZ** 7 tis. eur na nákup el. sporákov do ŠJ pri MŠ Slovenská ul. a Gorazdova ul.

1.3.3. Čerpanie výdavkov mesta a RO podľa programov

K 30.06.2023 bola vypracovaná monitorovacia správa a k 31.12.2023 hodnotiacia správa, ktorá je súčasťou záverečného účtu ako samostatný dokument. Spolu s hodnotením cieľov a merateľných ukazovateľov uvedených v jednotlivých programoch, je v správe uvedené aj čerpanie podľa rozpočtových položiek.

Sumárne plnenie podľa programov je v nasledujúcej tabuľke. Do výdavkov roku 2017 sú započítané aj mimorozpočtové výdavky v programe č. 9 a č. 10.

Program	Názov programu	Skutočnosť 2017*	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022**	Rozpočet schválený 2023**	Rozpočet upravený 2023**	Skutočnosť 2023**	Plnenie v %
1.	Manažment výkonu samosprávy mesta	25 389	28 506	25 827	21 745	31 277	33 053	49 052	52 593	46 590	88,59
2.	Komunikujúce mesto	360 892	422 506	378 193	339 977	365 028	377 009	480 758	470 758	417 576	88,70
3.	Podporné interné služby	3 812 957	3 378 728	3 965 729	4 060 121	4 197 485	4 415 223	4 900 344	5 382 309	5 129 565	95,30
4.	Klientske služby	437 883	860 606	496 715	503 797	459 563	596 436	611 508	704 185	569 835	80,92
5.	Manažment rozvoja mesta	796 163	341 305	425 504	407 214	747 828	685 171	410 778	514 981	342 241	66,46
6.	Životné prostredie mesta	2 616 865	3 045 574	3 184 968	3 201 908	3 675 941	3 795 201	4 092 605	4 601 060	3 838 222	83,42
7.	Bývanie a nebytové priestory	1 126 862	1 042 758	1 088 741	1 058 389	1 128 255	1 547 905	1 421 736	2 806 118	2 389 704	85,16
8.	Doprava	1 598 852	1 789 733	1 477 298	1 500 967	2 669 692	4 009 343	885 772	1 669 272	1 417 925	84,94
9.	Sociálna starostlivosť	2 606 636	2 767 918	3 197 877	3 252 544	3 951 014	4 960 916	3 292 399	4 166 788	3 875 886	93,02
10.	Školstvo	14 060 885	15 134 794	17 130 874	17 645 606	19 188 109	20 604 062	21 881 723	24 928 323	23 628 007	94,78
11.	Kultúra	615 696	774 392	724 109	555 289	606 401	948 502	717 120	827 120	724 013	87,53
12.	Šport	1 619 869	1 529 331	1 503 016	2 456 299	4 981 044	3 574 269	2 331 174	2 996 487	2 962 917	98,88
13.	Bezpečnosť občanov a návštev. mesta	733 410	768 262	905 588	1 019 740	996 301	1 136 661	979 850	1 371 453	1 316 962	96,03
S P O L U:		30 412 359	31 884 413	34 504 440	36 023 594	42 997 937	46 683 749	42 054 819	50 491 447	46 659 442	92,41

*Skutočnosť spolu s mimorozpočtovými položkami v RO

**Rozpočet, upravený rozpočet a skutočnosť za mesto a RO

Najväčší objem finančných prostriedkov smeroval do programu č. 10 Školstvo (23 628 tis. eur), podieľali sa na celkových výdavkoch až 51 %, na Podporné interné služby v programe č. 3 sa použilo 5 130 tis. eur, čo predstavovalo 11 % z celkových výdavkov. Na životné prostredie v programe č. 6 sa použilo celkom 3 838 tis. eur (8 % všetkých výdavkov).

1.4. FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu.

1.4.1. Príjmové finančné operácie

Cez príjmové finančné operácie vo výške 2 167 tis. eur sa do rozpočtu v roku 2023 zapojili:

prevod z účtu rezervného fondu	1 143 241,80 eur
prevod účelových nepoužitých fin. prostriedkov minulých rokov	676 864,26 eur
zábezpeky uhradené mestu	340 810,00 eur
prevod z účtu fondu prevádzky, údržby a opráv	5 695,40 eur

Schválený rozpočet pre rok 2023 bol vo výške 230 tis. eur, upravený rozpočet 2 283 tis. eur, skutočný príjem bol v roku 2023 vo výške 2 167 tis. eur, plnenie predstavovalo 94,91 %. Oproti roku 2022 (5 160 tis. eur) sa **znižili** o 2 994 tis. eur.

1.4.2. Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie boli v roku 2023 vo výške 1 331 tis. eur a predstavovali splátky istín úverov v objeme 1 186 tis. eur a vrátené zábezpeky neúspešným uchádzačom vo verejných súťažiach 145 tis. eur. Oproti roku 2022 sa **zvýšili** o 239 tis. eur. Mestu bola odpustená návratná finančná výpomoc 810 tis. eur poskytnutá štátom na kompenzáciu výpadku podielovej dane. Boli splatené dva úvery, ale začal sa splácať aj úver (II. etapa) čerpaný na investičné akcie mesta. Mesačná splátka sa zvýšila zo 16 tis. eur na 40 tis. eur.

Prehľad splátok úverov v roku 2023:

Rekonštrukcia MK	19 500,00 eur
Rekonštrukcia námestia a MK	102 652,95 eur
Rekonštrukcia MK I. etapa	120 600,00 eur
Rekonštrukcia MK II. etapa	455 214,72 eur
Investičné akcie mesta	474 600,00 eur
Úver zo ŠFRB	13 303,23 eur
Spolu	1 185 870,90 eur

1.5. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet), súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Druh príjmu	Skutočnosť 2023	Druh výdavku	Skutočnosť 2023	Výsledok
Bežné príjmy	45 104 593,23	Bežné výdavky	42 303 914,68	2 800 678,55
Kapitálové príjmy	2 753 873,22	Kapitálové výdavky	3 024 244,37	-270 371,15
Výsledok hospodárenia BR+KR				2 530 307,40
Finančné operácie	2 166 611,46	Finančné operácie	1 331 283,20	835 328,26
Spolu príjmy:	50 025 077,91	Spolu výdavky:	46 659 442,25	3 365 635,66

- **Výsledok** hospodárenia zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je výsledkom dosiahnutým odpočítaním bežných a kapitálových výdavkov od bežných a kapitálových príjmov v roku 2023. Výsledkom hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu je prebytok **vo výške 2 530 307,40 eur**, po odpočítaní nevyčerpaných účelových finančných prostriedkov **1 264 550,77 eur**, pripočítaní výsledku finančných operácií **639 878,26 eur** (mínus odpočet zábezpek 195 450 eur), je výsledkom čiastka **1 905 634,89 eur**. Nevyčerpané účelovo určené finančné prostriedky v zmysle § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu mesta podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona z tohto prebytku vylučujú.
- Výsledok zistený podľa ustanovenia § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je vypočítaný zo zostatku finančných prostriedkov na bankových účtoch mesta, po odpočítaní nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov poskytnutých zo ŠR, EÚ, príp. štátnych fondov a cudzích prostriedkov na účtoch. RO odvedli k 31.12.2023 zriaďovateľovi všetky finančné prostriedky z príjmových a výdavkových bankových účtov. Výsledok hospodárenia mesta za rok 2023 je totožný so stavom finančných prostriedkov na bankových účtoch k 31.12.2023, po odpočítaní cudzích prostriedkov na účtoch a po vylúčení nevyčerpaných účelových prostriedkov ŠR. Na účet rezervného fondu bude po schválení hospodárenia mesta za rok 2023 v MsZ prevedená čiastka **1 905 634,89 eur**. O použití finančných prostriedkov fondu rozhodujú poslanci MsZ.

1.6. Prehľad o peňažných fondoch a iných fondoch

Mesto vytvára **rezervný fond** v zmysle ustanovenia § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Finančné prostriedky rezervného fondu boli použité na kapitálové výdavky mesta a na splátky istín úverov. Konečný zostatok rezervného fondu k **31.12.2023 bol 306 931,48 eur**.

Mesto vytvára fond prevádzky, údržby a opráv v zmysle ustanovenia § 18 zákona č. 443/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov. Konečný zostatok fondu prevádzky k **31.12.2023 bol 18 601,61 eur**.

Mesto vytvára sociálny fond v zmysle zákona č. 152/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Tvorbu a použitie sociálneho fondu upravuje kolektívna zmluva a plán tvorby a čerpania sociálneho fondu.

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Aktíva	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2023
Dlhodobý nehmotný majetok	163 816,37	137 796,77
Dlhodobý hmotný majetok	109 930 111,69	109 155 323,60
Finančné investície	6 213 591,20	6 213 643,50
Stále aktíva spolu:	116 307 519,26	115 506 763,87
Zásoby	104 129,86	90 680,26
Zúčtovanie transferov z rozpočtu obce	24 152 703,48	24 735 379,54
Pohľadávky	1 046 601,42	1 113 643,20
Finančný majetok	2 379 826,93	3 847 362,69
Poskytnuté fin. výpomoci dlhodobé	0	0
Obežné aktíva spolu:	27 683 261,69	29 787 065,69
Časové rozlíšenie	17 726,27	37 946,55
AKTÍVA CELKOM	144 008 507,22	145 331 776,11

2.1. Bilancia aktív

Samospráva evidovala k 31.12.2023 stav aktív vo výške 145 332 tis. eur, oproti roku 2022 zaznamenala **prírastok** o 1 323 tis. eur.

Úbytok majetku v časti dlhodobého **hmotného** majetku (ďalej len "DHM") v porovnaní s minulým rokom (o 775 tis. eur) bol z dôvodu **delimitácie** stavieb po ukončení investičných akcií na príslušné RO, PO: rekonštrukcia MŠ Stolárska 318 tis. eur a multifunkčné ihrisko ZŠ Lipová 219 tis. eur (SŠZ), rekonštrukcia divadla 210 tis. eur (MKC), zateplenie átria 28 tis. eur (CVČ).

V rámci DHM boli evidované aj **nezaradené investície** vedené na účte 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v hodnote **3 844 tis. eur**, čo predstavuje oproti roku 2022 (5 284 tis. eur) pokles o 1 440 tis. eur. Ide naďalej o **vysoký stav** nezaradených investícií. Cena obstarania stavieb 1 453 tis. eur, zaradil sa majetok v hodnote 3 146 tis. eur (chodníka Levočská ul. 185 tis. eur, 708 tis. eur zdravotné stredisko sídl. Západ, 509 tis. eur cyklotrasa Nov. Huta, 216 tis. eur cyklochodník býv. kasárne I. etapa, II. etapa 123 tis. eur, 592 tis. eur vnútroblok sídl. Východ). Stroje, prístroje boli obstarané v sume 48 tis. eur a zaradené v hodnote 54 tis. eur. Obstaranie projektovej dokumentácie bolo vo výške 166 tis. eur, jej zaradenie 80 tis. eur. Obstaranie pre tepelné hospodárstvo bolo vo výške 166 tis. eur, rekonštrukcia nebola zaradená v roku 2023. Pozemky boli obstarané vo výške 29 tis. eur a zaradené vo výške 22 tis. eur.

Mesto eviduje viac nezaradených investícií, je dôležité tento stav inventarizáciou overovať, následne obstaraný majetok bezodkladne zaradiť do majetkovej evidencie a zaúčtovať na majetkové účty.

V rámci **obežného** majetku došlo k celkovému nárastu oproti roku 2022 o 2 104 tis. eur, najväčší prírastok bol zaznamenaný vo finančnom majetku – stav na bankových účtoch sa zvýšil o 1 468 tis. eur, čo súviselo s nevyčerpanými transfermi. Zvýšilo sa zúčtovanie transferov z rozpočtu obce (príjmy RO zriaďovateľovi) o 583 tis. eur a stav pohľadávok o 67 tis. eur.

2.2. BILANCIA POHĽADÁVOK

Evidovaný stav pohľadávok z poplatku za **komunálny odpad** vo výške **987 tis. eur** predstavovalo nárast o 74 tis. eur oproti roku 2022, z toho 800 tis. eur boli pohľadávky rok po lehote splatnosti. Najvyššie nedoplatky boli evidované lokalitách Hájik, Potočná, Lesná, Podskala, Hviezdoslavova ul. (celkom 360 tis. eur). Evidovaný stav pohľadávok z **dani z nehnuteľnosti** vo výške 158 tis. eur predstavoval nárast o 7,6 tis. eur. Najvyššie nedoplatky u dani z nehnuteľností vykazujú právnické osoby, a to dlžníci, u ktorých bol vyhlásený konkurz: (nedoplatky 127 tis. eur), reštrukturalizácia (nedoplatky 55 tis. eur) alebo sú v likvidácii.

Vymáhanie daňových nedoplatkov vykonáva mesto v zmysle daňového poriadku exekúciami, a to zrážkami zo mzdy a dôchodku, prikázaním pohľadávky z účtu vedeného u poskytovateľa platobných služieb, zadržaním vodičského preukazu. V zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii sa pohľadávky daňových

dlužníkov prihlasujú u správcov konkurznej podstaty. V zmysle zákona o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti sa pohľadávky daňových dlužníkov prihlasujú do dražieb, alebo sa žiada exekútor o vykonanie exekúcie peňažnej pohľadávky. Daňovým exekučným konaním bolo vymožených 196 tis. eur. Vydaných bolo 16 rozhodnutí o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok dlužníkov za účelom zabezpečenia daňových nedoplatkov.

Analýze stavu a príčin vzniku pohľadávok samospráva venuje pozornosť, avšak napriek tejto skutočnosti a opatreniam, ktoré realizuje (pristúpilo už k rôznym formám riešenia a vymáhania pohľadávok) sa situáciu nepodarilo zlepšiť a ani stabilizovať. Je teda potrebné zamyslieť sa nad účinnosťou a efektívnosťou prijatých opatrení. Úhradu pohľadávok je nevyhnutné pravidelne sledovať. Ak dlužník komunikuje, pristúpiť k rôznym formám riešenia (ešte pred samotným vymáhaním) vedúcim aj k dobrovoľnému plneniu, a to upozorňovaním dlužníkov ústnou aj písomnou formou, u daňových pohľadávok zasielaním výziev na zaplatenie daňového nedoplatku. Základnou zásadou je, že je potrebné čím skôr po lehote splatnosti začať s vymáhaním pohľadávky. Týmto je aj vyššia šanca, že sa pohľadávka vymôže. Mesto by nikdy nemalo nechať pohľadávku po lehote splatnosti viac ako tri mesiace bez vykonávania úkonov k ich vymoženiu.

2.3. Bilancia pasív

Samospráva evidovala k 31.12.2023 stav pasív vo výške 145 332 tis. eur, oproti roku 2022 zaznamenala **prírastok** o 1 323 tis. eur, vlastné imanie sa zvýšilo o 2 192 tis. eur (výsledok hospodárenia), záväzky sa znížili o 1 459 tis. eur.

Bankové úvery sa znížili o splatenú istinu v roku 2023 (1 975 tis. eur). Rezervy sa tvorili na nižšej úrovni ako v roku 2022, bol zaznamenaný pokles o 138 tis. eur. Dlhodobé záväzky sa znížili o 21 tis. eur. O čiastku 84 tis. eur sa zvýšili krátkodobé záväzky hlavne z titulu vyšších prijatých záloh na energie a služby spojené s bývaním a nebytovými priestormi.

Pasíva	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2023
Nevysporiadaný výsledok hosp. min. rokov	108 185 081,83	110 113 227,38
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	1 970 742,60	2 234 850,60
Vlastné imanie spolu	110 155 824,43	112 348 077,98
Rezervy	277 521,49	140 007,27
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	730 438,32	1 320 985,72
Dlhodobé záväzky	155 045,22	134 202,85
Krátkodobé záväzky	1 642 995,49	1 726 934,94
Bankové úvery a výpomoci	9 691 099,48	7 715 714,70
Záväzky spolu	12 497 100,00	11 037 845,48
Časové rozlíšenie	21 355 582,79	21 945 852,65
PASÍVA CELKOM	144 008 507,22	145 331 776,11

2.4. BILANCIA ZÁVÄZKOV

Evidované záväzky mesta sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšili o 63 tis. eur, z toho dlhodobé zaznamenali pokles o 21 tis. eur, krátkodobé sa zvýšili o 84 tis. eur. Mesto neevidovalo nezaplatené záväzky po lehote splatnosti viac ako 60 dní. Do dlhodobých záväzkov patrí úver zo ŠFRB (nesplatená istina nad 1 rok) a záväzky zo sociálneho fondu. Zostatok úveru zo ŠFRB je 127 tis. eur. Počas roka boli splátky úveru platené mestom riadne a včas, a to v zmysle úverovej zmluvy. Krátkodobé záväzky sa zvýšili hlavne z titulu vyšších preddavkov, ktoré zaplatili nájomcovia za energie a služby spojené s bývaním a užívaním nebytových priestorov. Zaplatené zábezpeky boli vo výške 205 tis. eur a oproti roku 2022 sa zvýšili o 173 tis. eur. Splátky úveru zo ŠFRB so splatnosťou do 1 roka boli vo výške 14 tis. eur. Pokles nastal u záväzkov voči dodávateľom, a to o 317 tis. eur.

3. PREHLAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa citovaného ustanovenia samospráva môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov.

Ukazovateľ	Obdobie		Index
	k 31.12.2022	k 31.12.2023	2023/2022
Celkový dlh mesta v eur	9 680 006,96	7 697 439,29	0,80
(§ 17 ods. 7,8 zákona č. 583/2004 Z. z.)			
Suma ročných splátok návrat. zdrojov finan. v eur (kategória 651 a 821)	978 022,30	1 340 795,17	1,37
Skutočné bežné príjmy za predchádzajúci rok v eur (k 31.12.2021 a k 31.12.2022)	37 132 931,71	40 777 702,87	1,10
Skutočné bežné transfery od iných subjektov VS alebo EÚ (rok 2021 a 2022)	13 172 984,41	13 383 259,62	1,02
Ukazovatele dlhu v %:			
a) § 17 ods. 6 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.	26,07	18,88	0,72
b) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.	4,08	4,89	1,20
Dlh mesta spolu so ŠFRB	9 834 186,55	7 838 315,65	0,80
Počet obyvateľov k 31.12. (z evidencie obyvateľstva, s cudzincami 2023)	35 178	34 933	0,99
Dlh mesta na 1 obyvateľa v eur (so ŠFRB)	279,56	224,38	0,80

Podľa § 17 ods.6, písm. a),b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **suma dlhu mesta** (bez dlhu ŠFRB) dosiahla 18,88 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka, ktoré boli vo výške 40 778 tis. eur a predstavuje pokles o 7,27 % oproti minulému roku. Pri výpočte celkovej sumy dlhu sa transfery od iného subjektu verejnej správy alebo z EÚ neodpočítavajú zo základne skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka. Mesto dlhuje ŠFRB 141 tis. eur. Úroky z nezaplatenej istiny bankového úveru za mesiac december 2023 boli vo výške 18 tis. eur, zo ŠFRB 275 eur. V roku 2023 bola mestu odpustená návratná finančná výpomoc 810 tis. eur, ktorá bola poskytnutá v roku 2020 z MF SR ako kompenzácia výpadku dane z príjmov FO. V prepočte na jedného obyvateľa mesta sa dlh (vrátane úveru zo ŠFRB) **znižil na 224,38 eur.**

Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov bola k 31.12.2023 na úrovni 4,89 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom roku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy a EÚ, darov a podľa osobitných predpisov. Do sumy splátok a výnosov boli započítané aj splátky a zaplatené úroky z úveru zo ŠFRB.

Číslo ÚZ	Dátum uzatvorenia zmluvy	Účel použitia úverových prostriedkov	Stav k 31.12.2022	Rok 2023		Stav k 31.12.2023
				Splátky istiny	Splátky úrokov	
96720/03/2017/001	09.04.2018	Rekonštrukcia MK I.etapa	643 227,33	120 600,00	0,00	522 627,33
96720/04/2017/001	25.02.2019	Rekonštrukcia MK II.etapa	2 883 026,68	455 214,72	0,00	2 427 811,96
18/026/13	20.11.2013	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	19 500,00	19 500,00	334,75	0,00
505/2014/UZ	25.06.2014	Rekonštrukcia námestia, MK, pozem.	102 652,95	102 652,95	1 966,56	0,00
18/006/21	07.09.2021	Investičné akcie mesta	5 221 600,00	474 600,00	140 778,79	4 747 000,00
2020/128/2837	16.10.2020	Návratná fin. výpomoc na výpadok pod. dane	810 000,00	odpustenie	0,00	0,00
S p o l u ú v e r y b e z Š F R B:			9 680 006,96	1 172 567,67	143 080,10	7 697 439,29
810/2357/2000	23.03.2001	ŠFRB/Panoráma	154 179,59	13 303,23	6 609,57	140 876,36
S p o l u ú v e r y s o Š F R B:			9 834 186,55	1 185 870,90	149 689,67	7 838 315,65

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení § 17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa citovaného ustanovenia samospráva môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu,

pričom platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

Podľa § 17 ods. 7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy celkovú sumu dlhu obce tvorí:

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania,
- súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Pri investičných dodávateľských úveroch ide o záväzky, do ktorých samospráva vstupuje v rámci zmluvne uzavretých obchodných vzťahov s dodávateľmi tovarov, služieb a pod. Investičnými dodávateľskými úvermi sa rozumie všetky záväzky obce z prevzatia povinnosti splácať úver dodávateľa po dodaní investičného diela na základe zmluvy medzi obcou a dodávateľom.

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPĚKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Mesto má zriadené tri PO, ktoré plnia úlohy mesta, a to predovšetkým v oblasti kultúry a športu. Na rozpočet mesta sú napojené príspevkom. Hospodária na základe schváleného rozpočtu príjmov a výdavkov. Podľa § 24 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) vykonávajú tieto organizácie po ukončení roka zúčtovanie s mestom. Všetky príspevky za rok 2023 boli so zriaďovateľom - mestom zúčtované, nepoužité príspevky na prevádzku boli zriaďovateľovi vrátené v závere roka 2023. Kapitálové príspevky sú uhrádzané na základe faktúr, predložených zriaďovateľovi, príp. na základe žiadosti.

PO	Príspevok bežný	Príspevok kapitálový
Mestské kultúrne centrum	512 481,49	21 284,09
Zoologická záhrada	108 210,69	-
Správa telovýchovných zariadení	2 047 424,40	183 515,29

Mestské kultúrne centrum

Náklady na hlavnú činnosť 845 341,05 eur

Výnosy z hlavnej činnosti 841 685,56 eur

Hospodársky výsledok: -3 655,49 eur

Strata vo výške 3 655,49 eur bude preúčtovaná na účet 428 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov. Rozbor hospodárenia MKC za rok 2023 je súčasťou záverečného účtu mesta za rok 2023.

Zoologická záhrada

Náklady na hlavnú činnosť 502 429,99 eur

Výnosy z hlavnej činnosti 504 557,87 eur

Hospodársky výsledok: 2 127,88 eur

Zisk vo výške 2 127,88 eur bude preúčtovaný na účet 428 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov. Rozbor hospodárenia ZOO za rok 2023 je súčasťou záverečného účtu mesta za rok 2023.

Správa telovýchovných zariadení

PO vykonáva hlavnú činnosť a podnikateľskú činnosť.

STEZ dosiahla k 31.12.2023 nasledovné rozpočtové hospodárenie:	hlavná činnosť	podnikateľská č.
Príjmy vrátane príjmových finančných operácií	834 700,72 eur	586 737,35 eur
Výdavky	2 834 700,72 eur	586 005,40 eur
Výsledok rozpočtového hospodárenia spolu:	0,00 eur	731,95 eur
Účtovné hospodárenie:		
Náklady na hlavnú činnosť	3 120 677,47 eur	
Náklady na podnikateľskú činnosť	603 660,57 eur	
S p o l u náklady:	3 724 338,04 eur	
Výnosy za hlavnú činnosť	3 179 348,91 eur	
Výnosy za podnikateľskú činnosť	603 829,72 eur	
S p o l u výnosy:	3 783 178,63 eur	

Hospodársky výsledok z hlavnej činnosti: 58 671,44 eur

Hospodársky výsledok z podnikateľskej činnosti: 169,15 eur

Hospodársky výsledok spolu zisk: 58 840,59 eur

Zisk vo výške 58 840,59 eur bude preúčtovaný na účet 428 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov. Rozbor hospodárenia STEZ za rok 2023 je súčasťou záverečného účtu mesta za rok 2023.

5. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 cit. zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov.

Samospráva poskytla dotácie v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a s VZN č. 2/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta, upravujúce podmienky poskytovania dotácii fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný a verejnoprospešný účel. Celkom sa z rozpočtu mesta poskytli transfery v hodnote **369 tis. eur**. Okrem dotácií boli poskytnuté finančné príspevky pre poskytovateľov sociálnych služieb na zabezpečenie sociálnej služby občanom mesta. Mesto prispelo čiastkou **236 tis. eur**.

6. HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2023 zostavený ako programový rozpočet. Výdavky rozpočtu boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) mal definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu bol na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a projektov.

Je dôležité, aby sa programovému rozpočtovaniu venovala náležitá pozornosť, hlavne plneniu zámerov a cieľov, ktoré vychádzajú z koncepčných materiálov, ktoré samospráva má spracované, pri ich neplnení zdôvodniť ich neplnenie a prijať účinné opatrenia na odstránenie príčin ich neplnenia.

Je potrebné neustále zdokonaľovať vnútorný kontrolný systém mesta, tak aby bolo možné identifikovať tzv. slabé miesta, v opačnom prípade (bez prijímania účinných opatrení) nebude spätná väzba pre jednotlivých, hlavne vedúcich zamestnancov, pre rozhodovanie a pre formulovanie správnych záverov a rozhodnutí. Účinnosť vnútorného kontrolného systému (a prostredníctvom neho celého finančného riadenia) je potrebné posilniť výkonom pravidelnej a cielenej identifikácie rizikových oblastí/procesov/činnosti, smerujúcich k zdokonaľovaniu riadiacich a kontrolných procesov.

ZÁVER

Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V Spišskej Novej Vsi, dňa 02. 05. 2024.

Ing. Jozef Tancoš, v. r.
hlavný kontrolór mesta